

Projekt 28.02.2018

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU**

z dnia 2018 r.

**w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Czapliniec w Wierzysku”**

Na podstawie art. 19 ust. 6, w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Czapliniec w Wierzysku”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ekosystemów leśnych, przede wszystkim kwaśnej buczyny pomorskiej wraz ze starodrzewem sosnowym.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu w obrębie kompleksu leśnego;
- 2) położenie rezerwatu w niewielkiej odległości od miasta Kościerzyna i w sąsiedztwie miejscowości o charakterze wypoczynkowym;
- 3) umiarkowana antropopresja, wzrastająca w okresie letnim;
- 4) obecność w rezerwacie, na terenie dawnego czaplińca, fitocenozy silnie i umiarkowanie zdegenerowanych;
- 5) położenie rezerwatu w obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych oraz ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5. 1. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Lokalizację działań ochronnych dotyczących ograniczania antropopresji wzdłuż wyznaczonych szlaków²⁾ wskazuje załącznik nr 3 do zarządzenia.

¹⁾ Zmiany ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2018 r. poz. 10.

²⁾ Na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszo, rowerowego i jazdy konnej wierzchem w rezerwacie przyrody „Czapliniec w Wierzysku”.

§ 6. Określa się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kościerzyna, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

- 1) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów, tj. jako lasy i użytki zielone na terenach oznaczonych kartą nr 99.R/ZL³⁾ w obrębie działek ewidencyjnych nr 151, 284, 472/5, 473, 474, 475/1, 481, 482, 483, 490,
- 2) zachować dotychczasowe przeznaczenie terenów oznaczonych kartą nr 100.WS⁴⁾ bez możliwości lokalizacji budynków oraz urządzeń służących rekreacji;
- 3) zachować przeznaczenie terenu oznaczonego kartą terenu nr 9 jako strefa 23.R.ZL.WS oraz kartą terenu nr 13 jako strefy 41.R,ZL,WS oraz 44.R,ZL,WS⁵⁾, (tj. jako tereny rolnicze oraz lasy i tereny wód powierzchniowych śródlądowych, bez prawa do zabudowy) z wyłączeniem terenów oznaczonych jako ZR (tereny rozwojowe dominującej funkcji letniskowo-rekreacyjnej) w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kościerzyna⁶⁾;
- 4) nie prowadzić nowych liniowych elementów infrastruktury na gruntach objętych kartami terenu 99.R/ZL oraz 100 WS⁷⁾.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

³⁾ Zgodnie z zapisami Uchwały Nr I/27/2007 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 16 stycznia 2007 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obręb geodezyjny Rybaki, z wyłączeniem planów miejscowych uchwalonych po 1 stycznia 1995r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2007 r. Nr 46 Poz. 672);

⁴⁾ Opisaną w Uchwale Nr I/27/2007 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 16 stycznia 2007 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obręb geodezyjny Rybaki, z wyłączeniem planów miejscowych uchwalonych po 1 stycznia 1995r.

⁵⁾ Zgodnie z zapisami Uchwały Nr IX/65/07 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 03.09.2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu geodezyjnego Rotrmbark, na terenie gminy Kościerzyna (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2007 r. Nr 154 poz. 2877).

⁶⁾ Uchwała Nr X/396/14 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kościerzyna, z wyłączeniem nieruchomości oznaczonych numerami geodezyjnymi: 92; 124/2; 127; 178/1; 178/2, 181; 182; 320; 340; 352; 387 oraz części nieruchomości oznaczonych numerami geodezyjnymi: 108; 179; i 319/2 położonych w obrębie geodezyjnym Gostomie.

⁷⁾ Opisanych w Uchwale Nr I/27/2007 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 16 stycznia 2007 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obręb geodezyjny Rybaki, z wyłączeniem planów miejscowych uchwalonych po 1 stycznia 1995r.

Załączniki do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 2018 r.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Obecność świerka pospolitego i czeremchy amerykańskiej w obrębie kilku fitocenoz.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Jednorazowe usunięcie gatunków niepożądanych z terenu rezerwatu; 2) cykliczne usuwanie pojawiającego się świerka i czeremchy; 3) stopniowa eliminacja nasiennek świerkowych z drzewostanów otaczających rezerwat.
2.	Zaburzona struktura gatunkowa fitocenoz na terenie dawnego czaplińca: <ol style="list-style-type: none"> 1) silny rozwój krzewów: bzu czarnego, czeremchy amerykańskiej oraz gatunków lekkonasiennych (głównie brzozy); 2) nadmierne zwarcie nasadzeń lipowo-bukowych; 3) nasadzenia modrzewia – gatunku niezgodnego siedliskowo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Usunięcie gatunków niepożądanych: modrzewia, czeremchy amerykańskiej, bzu czarnego (z wyjątkiem osobników, na których stwierdzono obecność cennych gatunków porostów) oraz gatunków lekkonasiennych; 2) rozrzedzenie nasadzeń lipowo-bukowych; 3) ocena efektów podejmowanych działań.
3.	Niewystarczająca ilość martwego drewna ograniczająca przestrzenie możliwości rozwoju populacji wyspecjalizowanych gatunków saprofitów oraz bazę pokarmową dla ptaków.	Pozostawianie wszystkich obumierających drzew w rezerwacie, obalanie wyłącznie drzew rosnących przy drodze leśnej (udostępnionej do ruchu publicznego) w pasie o szerokości równej wysokości drzewostanu przy drodze.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
4.	Antropopresja: wydeptywanie ścieżek i niszczenie roślinności, płoszenie ptaków, zaśmiecanie, rozprzestrzenianie gatunków obcych dla flory rezerwatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymanie wyraźnego oznaczenia granic rezerwatu, uzupełnienie tablic informacyjnych; 2) sprzątanie odpadów.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
5.	Możliwość usunięcia w trakcie wykonywania działań ochronnych trudnych do rozpoznania w terenie osobników cennych gatunków mchów i porostów występujących na modrzewiu i bzie czarnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wyznaczenie przez specjalistę w terenie drzew i krzewów (modrzew, bez czarny), które należy zachować ze względu na obecność cennych gatunków mchów i porostów; 2) zachowanie stanowisk cennych gatunków (wyznaczonych osobników modrzewia i bzu czarnego).

Załącznik nr 2

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu, lokalizacji tych działań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ^{8), 9}
1.	Eliminacja świerka ze wszystkich warstw fitocenozy olsu i zbiorowiska nadbrzeżnej olszyny; sukcesywne usuwanie pojawiających się nalotów świerka.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Na powierzchni 0,80 ha; 2) prace wykonać od IX do II (poza okresem lęgowym ptaków), w ciągu pierwszych 10 lat obowiązywania planu; 3) wyciętą biomasę usunąć poza granice rezerwatu; 4) miejsca po świerku pozostawić do naturalnej sukcesji; 5) w przypadku pojawienia się świerka po wykonaniu ww. prac (na skutek obsiewu z drzew rosnących poza rezerwatem), usunąć wszystkie osobniki świerka. 	Oddział 234b (biochory: 6,7,8).
2.	Usuwanie bzu czarnego oraz gatunków lekkonasiennych z powierzchni uprawy leśnej założonej na miejscu czaplińca, promowanie buka.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Na powierzchni 0,64 ha; 2) prace wykonać poza okresem lęgowym ptaków lecz w pełni ulistnienia, tj. we wrzeźniu (ograniczenie dostawy biogenów); 3) wyciętą biomasę usunąć poza granice rezerwatu; 4) monitorować efekt wykonanych prac, w przypadku wystąpienia gatunków niepożądanych – ponowić działania ochronne. 	Oddział 234I (biochora 9).
3.	Usuwanie modrzewia i bzu czarnego ze zniekształconej fitocenozy zaroślowo-leśnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Na powierzchni 0,27 ha, masa modrzewia – około 25 m³; 2) prace wykonać poza okresem lęgowym ptaków lecz w pełni ulistnienia, tj. we wrzeźniu (ograniczenie dostawy biogenów), w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu; 3) część wyciętej biomasy można pozostawić w rezerwacie (rozproszyc poza miejscem wykonywania działania); 4) monitorować efekt wykonanych prac, w przypadku wystąpienia gatunków niepożądanych – ponowić działania ochronne; 5) przed wykonaniem prac wyznaczyć 	Wydzielenie 234I (biochora 10).

⁸⁾ Nadleśnictwo Kościerzyna, obręb Kościerzyna, wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2009-2018.

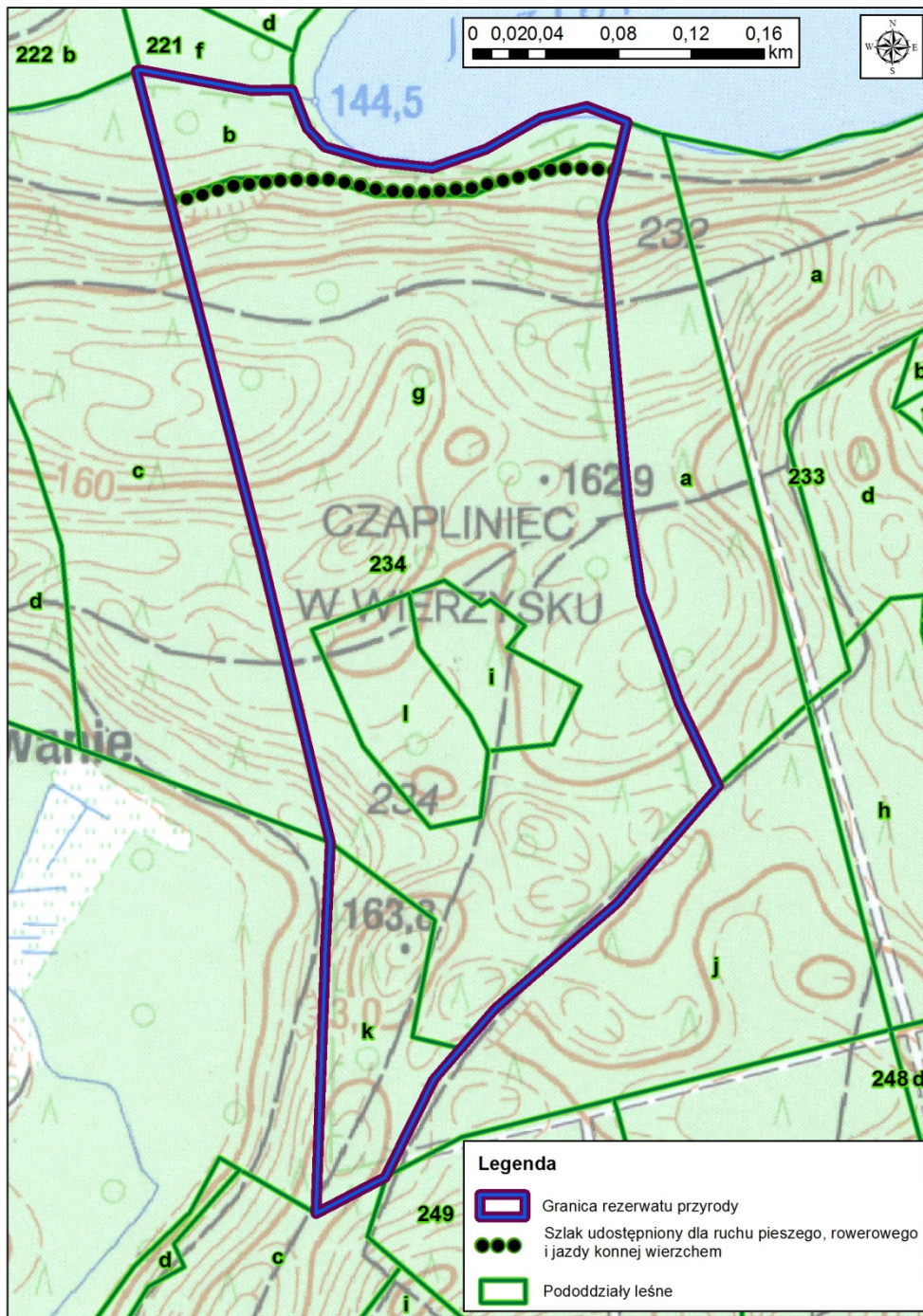
⁹ Numerację biochor przyjęto wg dokumentacji „Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Czapliniec w Wierzysku”. BULiGL, 2012.

		w terenie drzewa i krzewy (modrzew, bez czarny), które należy zachować ze względu na obecność cennych gatunków mchów i porostów; pozostawić wskazane osobniki.	
4.	Przerzedzenie młodego (około 20 letniego) drzewostanu lipowo-bukowego pochodzącego z nasadzeń.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Na powierzchni 0,19 ha; 2) prace wykonać w terminie IX-II, w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu 3) usunąć częściowo buk i lipę z drzewostanu, pozostawić wycięte drzewa na miejscu bez przecinania obalonych pni; 4) masa buka – około 5 m³, masa lipy – około 5 m³; 5) usunąć wszystkie osobniki czeremchy amerykańskiej; monitorować efekt prac, w razie potrzeby – usuwać pojawiające się osobniki czeremchy. 	Wydzielenie 234i (biochora11).
5.	Ukierunkowanie ruchu turystycznego i ograniczenie skutków antropopresji.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Uzupełnienie i utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu – wg potrzeb; 2) wykonanie i utrzymanie oznaczenia szlaku udostępnionego do ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem¹⁰⁾ oraz tablic informujących o formie ochrony, celu ochrony i zakazach; 3) sprzątnięcie rezerwatu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Granica rezerwatu; 2) wzdłuż wyznaczonego szlaku wskazanego w zał. nr 3 do zarządzenia; 3) cały rezerwat.
6.	Utrzymanie drogi przeciwpożarowej.	W przypadku określenia takiej potrzeby – uzupełnienie nawierzchni kruszywem naturalnym.	Droga przebiegająca w północnej części rezerwatu.

¹⁰⁾ Na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem w rezerwacie przyrody „Czapliniec w Wierzysku”.

Załącznik nr 3

Lokalizacja działań ochronnych dotyczących ograniczania antropopresji wzdłuż wyznaczonego szlaku.¹¹⁾

¹¹⁾ Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem w rezerwacie przyrody „Czapliniec w Wierzysku”.

Uzasadnienie

Plan ochrony rezerwatu przyrody został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.) zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 oraz w związku z art. 20 ust. 5 i 6 tej ustawy, z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz. 794), w tym uwzględniając zakres planu ochrony rezerwatu przyrody, określony w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Plan ochrony rezerwatu jest zgodny z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009; Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015 r. poz. 1161). Z uwagi na zapisy art. 9 pkt 5 lit. d ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (D. U. z 2015 r. poz. 774), nowelizującego treść art. 20 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. poprzez dodanie ust. 6, niniejszy plan, dla pokrywających się powierzchni rezerwatu i obszaru Natura 2000, nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009. Plan ochrony rezerwatu sporządza się na okres 20 lat.

Rezerwat przyrody „Czapliniec w Wierzysku” o powierzchni 10,33 ha, został uznany na mocy § 6 Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 grudnia 1980 roku w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (Monitor Polski Nr 30, poz. 171). Celem utworzenia rezerwatu było „zachowanie fragmentu starodrzewu sosnowego oraz miejsca lęgowego czapli siwej”. Obecnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23 września 2014 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czapliniec w Wierzysku” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014 r. poz. 3282).

Teren, na którym znajduje się rezerwat „Czapliniec w Wierzysku”, jest własnością Skarbu Państwa, w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Lesnego Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kościerzyna. Jego powierzchnia, z uwzględnieniem dróg przebiegających przez rezerwat, wynosi 10,33 ha. Rezerwat wg aktualnego podziału administracyjnego kraju, położony jest w granicach woj. pomorskiego, w powiecie kościerskim, w gminie Kościerzyna.

Rezerwat zlokalizowany jest w obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

W chwili utworzenia rezerwatu w 1980 roku, jednym z jego głównych przedmiotów ochrony był około 180-230 letni drzewostan sosnowy. Na jego obszarze zlokalizowana była również kolonia lęgowa czapli siwej, która nadała nazwę rezerwatowi. Pierwsze wzmianki o kolonii czapli na tym terenie pochodzą z 1893 r., kiedy to czapliniec liczył zaledwie 10 gniazd. W latach 60-tych XX w. kolonia była najliczniejsza i obejmowała około 150 zajętych gniazd. Czaple opuściły całkowicie rezerwat około 2010 roku. Nie wyklucza się jednak, że czaple ponownie założą na tym terenie kolonię lęgową, gdyż nie zidentyfikowano bezpośrednich zagrożeń, które mogłyby uniemożliwić założenie czaplińca w rezerwacie. W chwili obecnej za największy walor terenu objętego rezerwatem uznaje się fragment kwaśnej buczyny niżowej z drzewostanem bukowym dochodzącym do 170 lat oraz starodrzewem sosnowym osiągającym wiek około 230 lat. Biorąc pod uwagę zmiany, które zaszły w ekosystemach, zweryfikowano cel ochrony rezerwatu wskazując jego obecne walory; cel ten otrzymuje brzmienie: „zachowanie ekosystemów leśnych, przede wszystkim kwaśnej buczyny pomorskiej wraz ze starodrzewem sosnowym”.

Na uwagę zasługuje również obecność rzadkich gatunków flory i fauny oraz bioty porostów. Obecność starodrzewu, martwych i obumierających drzew decyduje o znacznym udziale dziuplaków w ornitofaunie rezerwatu (około 25% gatunków); występuje tu m.in. dzięcioł czarny i muchołówka mała. Wśród 90 gatunków porostów i 13 taksonów grzybów naporostowych znajduje się liczna grupa gatunków chronionych i rzadkich (jeden z nich - *Caloplaca cerinelloides*, został podczas badań na rzecz planu ochrony raz pierwszy stwierdzony na terenie Polski). Niektóre cenne gatunki porostów związane są gatunkami drzew i krzewów niepożądanymi w rezerwacie, tj. modrzewiem i bzem czarnym.

Stan zachowania fitocenozy leśnych na terenie rezerwatu jest na ogół dobry. Powierzchniowo dominuje kwaśna buczyna niżowa *Luzulo pilosae-Fagetum* w kilku podzespołach siedliskowych, z różnym udziałem sosny. Silnie zniekształcone fitocenozy występują w granicach dawnej kolonii lęgowej czapli. Na skutek długotrwałego oddziaływania czapli na szatę roślinną i siedlisko nastąpiły tam znaczne zmiany: silna eutrofizacja siedliska, niemal całkowite obumaranie drzew budujących drzewostan oraz sukcesja nitrofilnych zarośli z panującym bzem czarnym oraz gatunków lekko nasiennych, głównie brzozy. Na powierzchniach tych wprowadzono drzewostan o składzie gatunkowym miejscami niezgodnym z początkowym siedliskiem. Wyróżniono tu 3 płaty: z drzewostanem bukowo-lipowym, modrzewiowym oraz bukowo-dębowym; we wszystkich występuje bez czarny oraz pojedynczo czeremcha amerykańska. W najbardziej zniekształconych płatach runo jest wybitnie heterogeniczne, oprócz gatunków leśnych, tworzą je składniki zbiorowisk ruderalnych, łąkowych, porębowych; w tym wiele taksonów nitrofilnych.

Oprócz dominujących buczyn, w północnej części rezerwatu, nad jeziorem Księżę, wykształcił się również oles porzeczkowy *Ribeso nigri-Alnetum*. Fitocenozy olsu są umiarkowane lub silnie zniekształcone na skutek odwadniania rowami oraz

nasadzeń sosny i świerka; w płacie najbardziej zdegradowanym, na silnie przesuszonym torfie, występuje zastępczy drzewostan sosnowo-bukowy.

Oprócz zniekształceń zbiorowisk leśnych wynikających z długotrwałej obecności czapli oraz dawnej, niewłaściwej gospodarki leśnej, zagrożenia dla celu ochrony rezerwatu związane są z antropopresją. Rezerwat położony jest w pobliżu Kościerzyny, w niedalekiej odległości od mniejszych miejscowości i osiedli o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, narażony jest zatem na penetrację, nie tylko na przecinającej rezerwat drodze, ale również poza nią. Przemieszczanie się ludzi w rezerwacie powoduje niszczenie roślinności, zawlekanie gatunków obcych dla flory rezerwatu (również inwazyjnych), płoszenie zwierząt, zaśmiecanie (w tym pozostawianie odpadów, które stanowią śmiertelne pułapki dla owadów).

Ilość martwego drewna w rezerwacie jest nierównomierna; na niektórych powierzchniach martwe i obumierające drzewa (również stojące) występują w dostatecznej ilości, są też powierzchnie, na których obserwuje się niedostatek martwego drewna. Nie ma jednak potrzeby podejmowania żadnych działań w tym zakresie, naturalne obumieranie starych osobników sosny, która dożywa granicy wieku wskazanego dla tego gatunku, spowoduje również wzrost masy martwego drewna.

Działania z zakresu ochrony czynnej będą dotyczyły fitocenoz najbardziej zniekształconych: płatów z sztucznie wprowadzonym drzewostanem w granicach dawnego czaplińca oraz olsu porzeczkowego. Prace te będą polegały na:

- 1) eliminacji świerka ze wszystkich warstw fitocenoz olsu i nadbrzeżnej olszyny;
- 2) usuwaniu bzu czarnego, gatunków lekkonasiennych oraz modrzewia z powierzchni upraw leśnych założonych na miejscu czaplińca;
- 3) przerzedzeniu młodego (około 25 letniego) drzewostanu lipowo-bukowego pochodzącego z nasadzeń.

Oprócz ww. prac, planowane są również działania porządkowe (demontaż ogrodzenia służącego do ochrony młodych nasadzeń), służące bezpieczeństwu przeciwpożarowemu (utrzymanie drogi przeciwpożarowej) oraz mające na celu ukierunkowanie ruchu turystycznego i ograniczenie skutków antropopresji (uzupełnienie i utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu, wykonanie i utrzymanie oznaczenia szlaku udostępnionego do ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem¹²⁾ oraz tablic informujących o formie ochrony, celu ochrony i zakazach, a także sprzątanie rezerwatu).

Ograniczeniu antropopresji będą służyły również odpowiednie zapisy do dokumentów planistycznych gminy Kościerzyna.

¹²⁾ Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem w rezerwacie przyrody „Czapliniec w Wierzysku”.

Zasadne jest również wprowadzenie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kościerzyna oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Kościerzyna zapisów ograniczających zabudowę w sąsiedztwie rezerwatu oraz uniemożliwiających realizację inwestycji, które mogłyby pogorszyć stan zachowania przedmiotów ochrony rezerwatu. Ograniczenia te są w dużej mierze zgodne z zapisami obowiązujących dokumentów planistycznymi gminy Kościerzyna (uchwała Nr I/27/2007 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 16 stycznia 2007 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obręb geodezyjny Rybaki, z wyłączeniem planów miejscowych uchwalonych po 1 stycznia 1995r.; uchwała Nr IX/65/07 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 03.09.2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu geodezyjnego Rotrmbark, na terenie gminy Kościerzyna; uchwała Nr X/396/14 Rady Gminy Kościerzyna z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kościerzyna, z wyłączeniem nieruchomości oznaczonych numerami geodezyjnymi: 92; 124/2; 127; 178/1; 178/2, 181; 182; 320; 340; 352; 387 oraz części nieruchomości oznaczonych numerami geodezyjnymi: 108; 179; i 319/2 położonych w obrębie geodezyjnym Gostomie).

Nie określa się ustaleń do planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył efektów wykonywanych działań ochronnych.

Rezerwatu nie udostępnia się do celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa ze względu na konieczność ograniczenia skutków penetracji tego niewielkiego rezerwatu, a także potencjalne zagrożenie, jakim byłyby dla zwiedzających obumierające drzewa.

W północnej części rezerwatu przebiega droga leśna, po której wyznaczono szlak udostępniony dla ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem. Pozwoli on zapoznać się z walorami rezerwatu bez znacznej ingerencji w jego środowisko. Pozostałe drogi przebiegające w obrębie rezerwatu i na jego granicy powinny być dostępne wyłącznie dla służb ratowniczych oraz sprawujących zarząd na tym terenie.

Przy udostępnionym szlaku powinny znajdować się tablice o charakterze informacyjno-edukacyjnym; tablice informujące o celu ochrony rezerwatu, ograniczeniach obowiązujących na jego terenie i zakresie udostępnienia, powinny być również zlokalizowane w pozostałych miejscach narażonych na antropopresję.

Do celów naukowych rezerwat może być udostępniony wyłącznie na wniosek zainteresowanego, po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku określającego zakres i zasady prowadzenia badań, pod warunkiem, że badania nie spowodują negatywnego oddziaływania na cele ochrony przyrody rezerwatu.

Na obszarze rezerwatu nie dopuszcza się do prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej ze względu na sprzeczność powyższych form działalności z celami ochrony przyrody w rezerwacie.

Utrzymuje się zakaz wprowadzania psów na teren rezerwatu, ze względu na możliwość płoszenia gniazdujących tam ptaków i innych zwierząt.

Nie wyznacza się obszarów, w których można polować ze względu na możliwość płoszenia gniazdujących tam ptaków i innych zwierząt. Polowania nie powinny również odbywać się w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu ze względu na płoszenie zwierząt przebywających w rezerwacie oraz brak możliwości dochodzenia postrzazków, które mogłyby chronić się w rezerwacie.

W planie ochrony nie uwzględniono wyników audytu krajobrazowego, gdyż dla województwa pomorskiego takiego audytu jeszcze nie przeprowadzono.

Środki finansowe na realizację działań ochronnych, edukacyjnych oraz monitoring w większości planuje się pozyskać z funduszy wspierających ochronę przyrody, np. WFOŚiGW w Gdańsku, w związku z czym wysokość dofinansowania będzie decydować o zakresie i terminie realizacji zaplanowanych działań. Zatwierdzony plan ochrony będzie stanowił podstawę merytoryczną i formalną do aplikowania o środki finansowe do funduszy wspierających czynną ochronę przyrody. Działania prowadzone w drzewostanach oraz związane z utrzymaniem oznaczenia granic rezerwatu (opaski na drzewach) i sprzątnięciem zostaną wykonane przez zarządcę terenu – Nadleśnictwo Kościerzyna. Prace związane z oznaczeniem granic rezerwatu tablicami, ustawieniem tablic informacyjno-edukacyjnych oraz monitoringiem pozostaje w gestii RDOŚ w Gdańsku. Zarządzenie nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt planu ochrony został omówiony i uzgodniony z Nadleśnictwem Kościerzyna (na spotkaniu z Nadl. Kościerzyna w dniu 23.02.2018 r.).